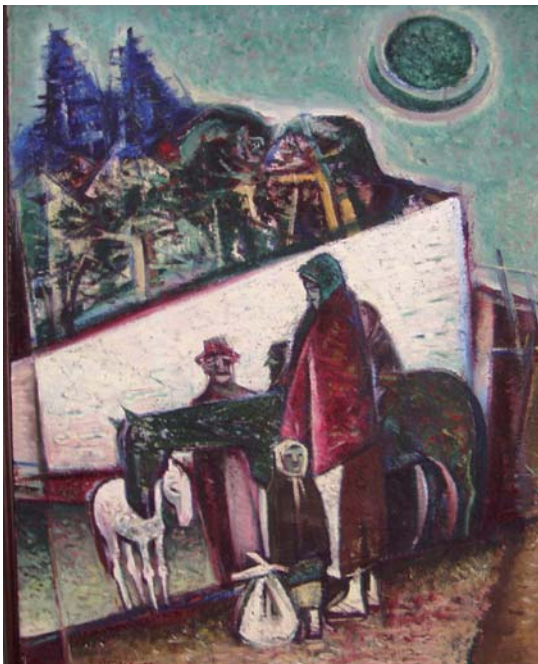

SLOVENSKÉ NÁRODNÉ POVSTANIE

2. svetová vojna bezprostredne poznačila osudy miliónov ľudí a tiež osudy ďalších generácií. Fašizmus na Slovensku neraz ukázal svoju najkrutejšiu tvár plnú nenávisti a opovrhovania. Slovenské národné povstanie bolo zákonným bojom za vlastnú slobodu, za pokojný život bez strachu a nenávisti. Umelci sú mimoriadne citliví ľudia, ktorí každé utrpenie prežívajú veľmi intenzívne. História dokazuje, že práve v čase, keď išlo o holú existenciu, alebo o humanistické princípy, sa umelci aktivizovali a tvorili diela nevšednej hodnoty. Práve intenzívnou tvorbou sa umelci snažia premôcť svoj vnútorný nepokoj, vyjadriť svoj postoj k danej situácii a svoje pocity. Ak niečo závažné prežijú, rezonuje to v nich dlho a stane sa ďalším zdrojom inšpirácie a seberealizácie.

V Depozitári predmetov kultúrnej hodnoty OS SR sa nachádza niekoľko desiatok výtvarných diel od slovenských a českých autorov s tematikou Slovenského národného povstania. Maľba je zastúpená najmä tvorbou **Ferdinanda Hložníka**, ktorý námetové zdroje rodného kraja pri Váhu umocňoval baladickou obraznosťou zápasu života a smrti, dramatickým spevom o dejinných aj súčasných napätiach sveta. V dielach **Jána Želibského** prevažujú metaforické vyjadrenia odporu proti cudzej kultúre a cudziemu zásahu. Autor tieto výjavy zobrazoval s istou dávkou tajomnosti a zamlčania. Český maliar **Antonín Smažil** sa vo svojej tvorbe venoval najmä krajine povstaleckých bojov a duklianskej krajine, pričom rozvíjal motívy a námety partizánskych presunov, symbolického portrétu a najmä netradičného frontového motívu. Slovenský maliar **Ján Ilavský** svoju tvorbu postupne doviedol až na hranicu geometrickej štylizácie. Jeho častým námetom boli kone a jazdci. Kôň v jeho tvorbe vystupuje ako symbol vo viacerých významových rovinách. Raz je to pomocník alebo priateľ človeka, inokedy stelesnenie bezuzdnej sily prírody.

Početné zastúpenie v depozitári má grafika od slovenského maliara, grafika, ilustrátora, jedného z najvýznamnejších slovenských tvorcov známkovej grafiky **Ivana Schurmana**. Sochárska tvorba s tematikou Slovenského národného povstania je zastúpená tvorbou slovenského sochára **Petra Valacha**, **Ludwika Korkoša** (pôvodom poľského sochára) ako aj českých sochárov **Bohuslava Buriana**, **Jana Hánu** a **Ladislava Koláča**.

HLOŽNÍK Ferdinand: *Z povstania I.*
1958, olej, plátno, 100x70

HLOŽNÍK Ferdinand: *Pochod partizánov do hôr*
1956, tempera, papier, 60x40

ŽELIBSKÝ Ján: *Ranený*
1967, olej, plátno, 73x92

ŽELIBSKÝ Ján: *Kolportovanie ilegálnej tlače*
1962, pastel, papier, 80x100

SMAŽIL Antonín: *Vpred za slobodu II.*
1974, olej, sololit, 37x125

SMAŽIL Antonín: *Vpred za slobodu I.*
1974, olej, lepenka, 35x100

ILAVSKÝ Ján: *Hliadka*
1971, olej, plátno, 130x120

ILAVSKÝ Ján: *Podvečer*
1974, olej, plátno, 116x90

GAJDOŠ František : *Spomienka na povstaleckú vojnu*; 1964, olej, plátno, 130x180

GAJDOŠ František: *SNP*
1975, tempera, papier, 83x95

SCHURMANN Ivan: *Do povstania*
1965, papier

SCHURMANN Ivan: *Partizánska dedina*
1965, papier

VALACH Peter: *generál Rudolf Viest*
2003, epoxid, 50x30x30

KORKOŠ Ludwik: *Pieseň o SNP*
1963, drevo, 110x59x21